

เทคนิคการเขียนจดคำตอบ

อ้นชัยวิชาภาควิชาภาษาไทย

กิจกรรมแบ่งปันและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ "พี่สอนน้อง"

วันที่ 30 มกราคม และ 20 กุมภาพันธ์ 2557

ณ LOB 2501 อาคาร 2 คณะนิติศาสตร์

มหาวิทยาลัยรามคำแหง

คณะทำงานจัดการความรู้ (KM Team)

ด้านการเรียนการสอน ประกอบด้วย

๑.รองศาสตราจารย์จรัส	เล็งวิทยา	หัวหน้า KM Team
๒.รองศาสตราจารย์เรืองยศ	แสนภักดี	KM Team
๓.รองศาสตราจารย์วินัย	ล้ำเลิศ	KM Team
๔.รองศาสตราจารย์สุเมธ	จานประดับ	KM Team
๕.รองศาสตราจารย์ประสิทธิ์	จงวิจิต	KM Team
๖.รองศาสตราจารย์ ดร.กิจบดี	ก้องเบญจภูษ	KM Team
๗.รองศาสตราจารย์ ดร.สมชัย	ศิริสมบูรณ์เวช	KM Team
๘.รองศาสตราจารย์ประเสริฐ	ตันศิริ	KM Team
๙.อาจารย์ ชีรนิต์	เทพสุเมธานนท์	คุณลิขิต
๑๐.นางสาวรัตนษา	ใจอารีย์	เลขานุการ KM Team
๑๐.นายกิตติคุณ	อริยา	ผู้ช่วยเลขานุการ KM Team

คำนำ

คู่มือ เทคนิคการเขียนรชคำตอบอัตรณ์ “วิชากฎหมาย” ฉบับนี้ เกิดขึ้นภายใต้บริบทการจัการความรู้ (Knowledge Management-KM) ของคณะนิติศาสตร์ ปีการศึกษา ๒๕๕๖ ในรูปแบบกิจกรรม “พี่สอนน้อง” โดยวิธีการให้คำปรึกษา แนะนำ และถ่ายทอดทักษะ ประสบการณ์ จากการปฏิบัติงานของคณาจารย์รุ่นพี่ จนกลายเป็นคู่มือสำหรับคณาจารย์รุ่นน้อง เพื่อนำไปปรับประยุกต์ใช้ในการเขียนรชคำตอบอัตรณ์เพื่อวัดและประเมินผลผู้เรียน ซึ่งถือว่าเป็นสิ่งสำคัญยิ่งในการเรียนการสอน

อย่างไรก็ตาม คู่มือฉบับนี้จะไม่มืคุณประโยชน์อันใดเลย หากคงอยู่ในคลังความรู้ปราศจากการนำมาใช้

KM TEAM ด้านการเรียนการสอน

๒๑ มีนาคม ๒๕๕๖

KM เรื่อง เทคนิคการเขียนธงคำตอบครั้งที่ 1

อ.วิมลัญญา : การทำธงคำตอบควรเขียนออกมาสั้นหรือยาวดีค่ะ

อ.สุเมธ : ท่านอาจารย์ประสิทธิ์ ได้เคยบอกว่าการตั้งคำถามของวิชากฎหมายมี 4 ลักษณะ

คือ 1) ลักษณะความจำ

2) อุทธรณ์หรือวินิจฉัย

3) เปรียบเทียบ

4) คำนวณ

โดยทั้ง 4 ลักษณะนั้นต้องมีการตอบหลักกฎหมายก่อน โดยการทำธงคำตอบจะใส่เลขมาตราและหลักกฎหมาย จะใส่เลขมาตราอย่างเดียวไม่ได้เนื่องจากการให้คะแนนในวิชากฎหมายนั้นเป็นการให้ตามส่วน และมีการให้คะแนนในส่วนของตัวบท ซึ่งแต่ละลักษณะนั้นก็จะมีธงแตกต่างกันไป

1) ลักษณะความจำ ควรจะเป็นธงคำตอบในลักษณะย่อหน้า โดยย่อหน้า 1 ควรจะเป็นหลักกฎหมายก่อน ย่อหน้า 2 เป็นการอธิบาย ย่อหน้า 3 เป็นตัวอย่าง

2) อุทธรณ์หรือวินิจฉัย ควรเป็น 1.หลักกฎหมาย 2.วินิจฉัย (เอาข้อเท็จจริงปรับเข้ากับหลักกฎหมาย) 3.สรุป

3) เปรียบเทียบ ธงคำตอบควรออกมาเป็นข้อๆ เพื่อความชัดเจนว่า มีความแตกต่างกันอย่างไร

4) คำนวณ ธงคำตอบก็ควรจะมีสูตรในการคำนวณ

ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะคำถาม

อ.เรืองยศ : อาจารย์xonอกเรื่องนิดหน่อยนะครับ คือ สิ่งที่คณาจารย์ทุกท่านควรมีในการส่งข้อสอบคือ ความรับผิดชอบในการส่งข้อสอบให้ตรงเวลา เมื่อไม่ตรงเวลาแล้วทางห้องพิมพ์ก็จะมีปัญหาในการทำงาน อันนี้ขอฝากไว้

ในส่วนของการเขียนธงคำตอบนั้น มี

- 1) เมื่อออกข้อสอบแล้วควรเขียนคำตอบไว้ทันที จะทำให้
  - 1.1) ได้ส่งคำตอบพร้อมคำตอบ
  - 1.2) รางจะได้ครบประเด็นตามที่ต้องการ
- 2) รางคำตอบควรเขียนโดยละเอียดหรือโดยสังเขปนั้น ขึ้นอยู่กับดุลพินิจของอาจารย์แต่ละท่านและไม่ว่าจะโดยละเอียดหรือโดยสังเขป รางคำตอบนั้นต้องสมบูรณ์ คือ

- 1) ข้อสอบถามที่ประเด็น รางคำตอบก็ควรจะครบทุกประเด็น
- 2) ในประเด็นที่เป็นคำตอบต้องให้เหตุผลที่ถูกต้อง เนื่องจากบางครั้งคำตอบเดียวกันแต่ให้เหตุผลต่างกัน เช่น ในทางอาญาประมาทเป็นเหตุให้คนตาย
  1. มีประมาทหรือไม่
  2. ความตายเกิดจากความประมาทหรือไม่ เคยมีการออกข้อสอบ จำเลยประมาทและความตายมิได้เกิดจากความประมาทของจำเลยมีนักศึกษา 2 คน ตอบเหมือนกันแต่ให้เหตุผลต่างกัน คนหนึ่งได้ A อีกคนได้ F จึงทำให้เวลาเขียนรางคำตอบต้องเขียนให้ถูกต้องในประเด็นที่ถามในรางคำตอบนั้นถึงจะสมบูรณ์
  3. ควรใส่เลขมาตราให้ครบและควรดูให้ดีว่าเลขมาตรานั้นมี อนุมาตรา หรือวรรค ในมาตรานั้นๆ และในรางคำตอบควรมีมาตราให้ครบทุกมาตราที่ถาม

ลักษณะของรางคำตอบก็เป็นไปตามคำถามตามที่อาจารย์สุเมธกล่าว แต่ขอพูดถึงลักษณะเปรียบเทียบ ก็ควรจะเป็นข้อๆเพื่อให้เห็นความแตกต่าง หรือบางครั้งก็อาจจะให้อธิบายหลักกฎหมายก็ควรที่จะมีหลักกฎหมายแล้วมาอธิบายหลักนั้นให้ชัดเจน

อ.กิจบดี : ก็ต้องเริ่มตั้งแต่การสอน และออกข้อสอบตามที่สอน ต่อจากนั้นก็ออกรางคำตอบจะแบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่

- 1) รางคำตอบยาวก็มีปัญหา คือ นักศึกษาไม่สามารถเขียนได้ตามรางคำตอบ
- 2) รางคำตอบสั้น เพื่อตรวจคำตอบของนักศึกษาแล้วก็สามารถให้เกรด A B C D ได้หากเห็นว่านักศึกษามีความรู้

อาจารย์เห็นว่าควรจะเป็นธงคำตอบสั้นๆ โดยในธงคำตอบนั้นควรจะกำหนด
ประเด็นมาให้ชัดเจน หากนักศึกษาตอบครบประเด็นก็ถือว่า ธงคำตอบนั้นถูกต้องแล้ว

อ.สุเมธ : ประเด็นคำตอบสั้นหรือละเอียด ต้องกลับไปมองคำถามให้อธิบายโดยสังเขป หรือโดย
ละเอียด

อ.จรัล (เล็ง) : เราต้องทำธงคำตอบเป็น 3 ส่วน โดยนักศึกษาต้องตอบเข้าหลักทั้ง 3 ส่วนนี้

1) การตอบแบบมีหลักกฎหมาย

1.1) มีหลักกฎหมาย

1.2) มีส่วนวินิจฉัย

2) การตอบแบบแยกองค์ประกอบ

2.1) มีการแยกหลักกฎหมาย

2.2) มีวินิจฉัย

3) การตอบแบบเนติบัณฑิต ไม่มีหลักกฎหมาย มีวินิจฉัยไปเลย

การเขียนธงคำตอบส่วนใหญ่จะไม่เขียนละเอียดเนื่องจากอาจถูกคัดลอก

ลิขสิทธิ์ และมีสถานที่ตัวเตอร์เยอะ

อ.สุเมธ : การเขียนธงคำตอบนั้นควรมี 2 อย่าง เพื่อป้องกันการถูกละเมิดลิขสิทธิ์ คือ

1) ธงคำตอบ ควรละเอียดสำหรับอาจารย์ผู้ตรวจคำตอบ

2) แนวคำตอบ ควรจะเป็นลักษณะย่อๆ ไว้สำหรับติดให้นักศึกษาดู

ข้อควรระวังการเขียนธงคำตอบ คือ

1) เมื่อคำถามหรือข้อเท็จจริงไม่ชัดเจนก็จะเกิดปัญหาขึ้นมาได้ ฉะนั้น ควรจะทำ

1.1) มัดข้อเท็จจริง

1.2) แยกข้อเท็จจริง

2) ธงคำตอบผิดอาจขาดความเชื่อถือ

3) คำถามที่ผิด

4) การใช้ภาษา ต้องเป็นภาษากฎหมาย

5) ทบทวนธำค้ำตอบก่อนส่ง

การเขียนธำค้ำตอบ 1) ต้องถูกต้อง สมบูรณ์

2) ต้องครบประเด็น

กรณีมีวิชาที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายอื่นก็ต้องดูกฎหมายที่เกี่ยวข้องด้วย การเขียนธำ

ค้ำตอบไม่สำคัญเท่าการเขียนธำค้ำตอบของนักศึกษา

อ.จรัล (เล็ง) : สรุปว่า ควรจะมีธำค้ำตอบ โดยย่อเพื่อให้นักศึกษารู้ว่าเป็นเรื่องอะไร และมีเลขมาตรา
อะไร แต่ก็ควรอธิบายให้นักศึกษาเข้าใจว่าการตอบต้องทำอย่างไร ถึงจะได้คะแนนไม่
ใช่ตอบตามธำเท่านั้น

อ.สมชัย : การเขียนธำค้ำตอบ ควรจะมีจุดตายไว้สัก 1-2 จุด เพื่อที่จะได้ให้คะแนนนักศึกษา

KM เรื่อง เทคนิคการเขียนคำตอบ ครั้งที่ 2

อ.ประเสริฐ : คำตอบในวิชา กฎหมาย นั้นมี 2 ชนิด

1) ปัญหาความจำ

2) ปัญหาวินิจฉัย

ในส่วนวิชาที่อาจารย์รับผิดชอบนั้น คือ วิชากฎหมายคำประกัน จำนำ จำนอง จะออกปัญหาวินิจฉัยเป็นส่วนใหญ่ ดังนั้น คำตอบเป็นปัญหาวินิจฉัย ก็ต้องออกมาเป็นคำตอบ คำตอบในที่นี้ ทำไมต้องเป็นคำตอบ ก็คือ เป็นสัญลักษณ์ของความยุติธรรมในตะวันตกโดยมีสัญลักษณ์เป็นรูปผู้หญิงมือซ้ายถือตราชั่ง มือขวาถือดาบ มีบางประเทศที่ปิดตานั้นหมายถึง ใช้ระบบกล่าวหา นี่คือนี่ที่เรียกว่าเทพีแห่งความยุติธรรม เมื่อเปรียบเทียบกับคำตอบแล้วเทพีแห่งความยุติธรรมเปรียบได้ตั้งอาจารย์ผู้ออกคำถามและออกคำตอบ คือ การออกคำตอบนั้นก็ต้องมีลักษณะถูกต้องและเด็ดขาดฟันธงลงไปเหมือนเทพีแห่งความยุติธรรม

สำหรับปัญหาในข้อวินิจฉัยนั้นก็เขียนในรูปแบบทั่วไป คือ

1) หลักกฎหมาย

2) วินิจฉัย

3) สรุป

และในส่วนคะแนนนั้นก็แล้วแต่ดุลพินิจของแต่ละอาจารย์ กล่าวโดยสรุป คือ การออกคำตอบแบบปัญหาวินิจฉัยก็มีกรอบตามที่กล่าวมาข้างต้น

ในส่วนปัญหาแบบความจำนั้น คำตอบก็จะมีมาตราที่เป็นแกนหลักของแต่ละวิชา และควรจะมีรายละเอียดในเนื้อหาทั้งหมดประกอบ

อ.วิญญูฐา : แนะนำให้ถามอาจารย์ผู้ใหญ่ว่าได้ออกคำตอบเป็นอย่างไรบ้าง เช่น การใช้ภาษาดีแล้วหรือไม่ การจัดแบ่งเป็นอย่างไร

อ.พันเทพ : เสนอว่า กรณีภาควิชากฎหมายมหาชนนั้นควรเป็นแนวคำตอบ

อ.วิญญูฐา : ไม่ว่าจะสั้นอย่างไรก็ตามควรจะนึกถึงอาจารย์ผู้ร่วมตรวจด้วย ในกรณีมีจุดสำคัญ

ตรงไหนควรจะไปใส่ลงในคำตอบด้วย

อ.ธีรนิติ : ตัวอาจารย์สอนวิชา กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา 2 ซึ่งมีอาจารย์ภายนอกร่วมสอน อยู่ด้วยเมื่อทำงคำตอบก็ต้องทำให้ละเอียด และคำตอบที่ทำมาทางคณะนิติศาสตร์ก็จะเผยแพร่ที่ห้องกิจการนักศึกษา หรือที่อื่นเผยแพร่ในทางFACEBOOK ก็ได้

อ.ประเสริฐ : ขอเพิ่มเติมในส่วน อ.พันเทพ กฎหมายมหาชนไม่เหมือนกับกฎหมายนิติปรัชญา คือ เป็นวิชากฎหมายที่มีกฎหมายอยู่ในตัว ฉะนั้นกฎหมายมหาชนจะมีความเป็นคำตอบ มากกว่านิติปรัชญา เช่น กฎหมายรัฐธรรมนูญมีทั้งทฤษฎีและบทมาตรา กรณีเมื่อถาม ในส่วนบทมาตราก็จะต้องลงถึงรายละเอียด

อ.เรืองยศ : 1. สรุปเรื่องจะเป็นคำตอบหรือแนวคำตอบ ก็คงต้องแล้วแต่อาจารย์ผู้ตรวจแต่ละท่าน
2. สิ่งที่พบโดยเฉพาะกฎหมายที่เป็นมาตรามีเลขมาตรา แล้วท่านอาจารย์เอาฎีกามา ออกสอบเมื่อออกสอบก็ตัดข้อเท็จจริงออกไปทำให้ผลที่ออกมาเป็นอย่างอื่น แต่เมื่อมา ทำงคำตอบกลับใช้ข้อเท็จจริงตามฎีกาทำให้ผลออกมาเป็นไปตามฎีกา ซึ่งไม่ยุติธรรม กับนักศึกษาให้นักถึงนักศึกษาให้มากๆ

อ.วิณัฐา : แล้วต้องใส่เลขฎีกาด้วยหรือไม่

อ.เรืองยศ : ไม่จำเป็นต้องใส่เลขฎีกา แต่ที่ใส่ก็เพื่อให้ทราบรายละเอียดของฎีกานั้นๆ และฎีกา ไหนมีข้อเท็จจริงที่ไม่แน่ชัดก็ไม่ควรนำมาออกข้อสอบ เพราะจะไม่ใช่ธรรมกับ นักศึกษา

อ.วิณัฐา : ในกรณีงคำตอบที่เราคิดว่าไม่น่าจะถูกต้องควรทำอย่างไร

อ.เรืองยศ : ควรปรึกษากันในระหว่างอาจารย์ผู้ร่วมสอน แต่ถ้าอาจารย์ผู้ร่วมสอนยืนยันว่าเป็นอย่าง นี้ก็ต้องดูฎีกา ถ้าฎีกาบอกอย่างนี้ก็ต้องปล่อยไป

อ.ประเสริฐ : กรรริความเห็นไม่ตรงกันเป็นเรื่องใหญ่

อ.วิณัฐา : เมื่อเรามีความเห็นไม่ตรงงคำตอบ เราก็ควรจะสอบถามผู้ร่วมสอนใช่หรือไม่

อ.เรื่องยศ : เราควรที่จะสอบถาม

อ.สุเมธ : ควรสอบถามเพราะบางครั้ง อาจารย์ผู้ออกสอบบางท่านลืม ถ้าเราถามก็อาจเป็นการ
เตือนและสามารถแก้ไขได้

อ.ประเสริฐ : อาจารย์เคยมีประสบการณ์แบบนี้เช่นกัน คือ กรณีคำว่าลูกหนี้ในวิชาค้ำประกันนั้นท่าน
อาจารย์ผู้ร่วมสอนมองว่า ถ้าเป็นเรื่องผู้บังคับประกันรับช่วงสิทธิกับลูกหนี้ตามมาตรา
693 วรรค 2 สิทธินั้นเป็นของบุคคลภายนอก บุคคลภายนอกเข้ารับช่วงสิทธิได้ ก็
ถกเถียงกันโดยไม่ได้ข้อสรุปก็เลยตกลงกันว่าจะไม่ออกในประเด็นนั้น

อ.วิณัฏฐา : ก็เช่นเดียวกัน คือ ตกลงกันได้ว่าท่านอาจารย์ผู้สอนร่วม ท่านจะสอนเรื่องอะไรก็ได้แต่
อย่าเอาประเด็นที่เห็นไม่ตรงกันออกข้อสอบ

อ.เรื่องยศ : การเห็นไม่ตรงกันอาจมีการเข้าใจผิด ก็ควรทำความเข้าใจกัน เช่น วิชานิติกรรม เรื่อง
โมฆะ-โมฆียะ โดยความเห็นโมฆียะนั้นก็มีหลายที่มา เนื่องจากบางมาตราบอกกลับคืนสู่
ฐานะเดิมและอีกมาตราไม่ได้บอกไว้ อาจารย์บางท่านก็เลยมีความเข้าใจผิดจึงมีเรื่องต้อง
ถกกัน

อ.สุเมธ : มีเรื่องโมฆียะ เมื่อถามนักศึกษาว่า โมฆียะ หมายความว่าอย่างไร นักศึกษาตอบว่า
สมบูรณ์จนกว่าจะถูกบอกล้าง อาจารย์เลยตอบไปว่า ถ้าสมบูรณ์แล้วจะบอกล้างได้อย่างไร

อ.เรื่องยศ : ต้องเปลี่ยนคำว่า สมบูรณ์เป็น บังคับได้จนกว่าจะถูกบอกล้าง น่าจะดีกว่า

อ.ธีรนิติ : บางตำราอาจใช้คำว่า ถือว่าสมบูรณ์ ก็พอใช้ได้แต่ก็ไม่ควรใช้เลย อาจารย์เคยออกธง
คำตอบแล้วมีหมายเหตุอยู่ด้านท้าย เพื่อให้นักศึกษาไม่ต้องมาถามอีกว่าทำไมตอบผิด
ก็เป็นการป้องกันตัวเองอีกทางหนึ่งครับ

